

Dato 9.3.2026

Arbejdsnotat fra Marin Natur vedr. Barrierer for marin naturgenopretning

Branche foreningen Marin Natur er etableret for at samle virksomheder og aktører, der arbejder med aktiv naturgenopretning og naturforbedrende indsatser i havet. Foreningen har til formål at understøtte en effektiv, fagligt funderet og skalerbar implementering af Danmarks og EU's målsætninger for naturgenopretning, herunder i henhold til EU's naturgenopretningsforordning. Med afsæt i eksisterende viden og praksis – herunder erfaringer og anbefalinger fra Center for Marin Naturgenopretning – arbejder foreningen for at sikre bedre rammebetingelser, fælles standarder og finansiering, så marine genopretningstiltag kan realiseres rettidigt, effektivt og i nødvendigt omfang.

Marin Natur betragter marin naturgenopretning som et selvstændigt og professionelt indsatsområde, der forudsætter klare, vidensbaserede krav og kvalificerede aktører. Opfyldelse af naturgenopretningsmålene kræver en markant opskalering af indsatserne sammenlignet med hidtidig praksis samt klare og operationelle rammebetingelser, herunder gennemsigtige tilladelsesprocesser og forudsigelige administrative procedurer.

Samtidig er der behov for fælles standarder for planlægning, udførelse og dokumentation, ligesom stabile og langsigtede finansieringsrammer er en forudsætning for at kunne gennemføre storskala projekter med dokumenterbar effekt.

På den baggrund har Branche foreningen Marin Natur udarbejdet nærværende oversigt over barrierer for marin naturgenopretning i Danmark. Formålet er at skabe et samlet og praksisnært overblik over de udfordringer, som foreningens medlemmer aktuelt oplever i forbindelse med planlægning, tilladelse, finansiering og gennemførelse af genopretningsprojekter.

Oversigten bygger på input fra medlemmerne og udgør et arbejdsnotat, hvor barriererne ikke er prioriteret eller endeligt kvalitetssikret.

Barriererne spænder fra manglende eller uklare regelsæt for etablering af biogene rev og muslingeanlæg til begrænsninger i havplanen, forslag om datadeling, utilstrækkelig finansiering og manglende muligheder for demonstrationsprojekter i driftsskala. Der peges desuden på behovet for smidigere sagsbehandling, en mere holistisk vurdering af projekters samlede miljøpåvirkning samt bedre koordinering mellem myndigheder.

Formålet med at samle disse barrierer i ét dokument er at skabe et kvalificeret grundlag for dialog med myndigheder og beslutningstagere om, hvordan rammerne for marin naturgenopretning kan styrkes. En identifikation af barrierer er et vigtigt skridt mod at sikre, at Danmark kan realisere sine nationale og europæiske forpligtelser for havnaturens genopretning.

LJP&PD 9.03.2026

Titel	Beskrivelse	Væsentlighed	Foreslåede løsninger	Hvem
Tidsmæssig barrierer	I forhold til EU's Naturgenopretningsforordningen skal Danmark allerede i 2026 udarbejde og fremsende en plan for genopretningen af den danske natur. I 2. kvartal vil Miljøministeriet sende et udkast til plan i høring. Selve udarbejdelsen af planen er under tidspress, og den efterfølgende implementering af løsninger inden 2030 vil ligeledes være tidspresset	Høj	Marin Natur vil gerne inddrages i dette arbejde i forhold marin genopretning	
Biogene Rev	Der mangler et regelsæt for, hvordan der kan opnås tilladelse til etablering af biogene rev. Det er ikke klart hvem der er myndighed samt efter hvilken lovgivning en tilladelse skal gives. Desuden er der ikke klare regler for, hvorfra og hvortil man må flytte udlægningsmuslinger/-yngel i forbindelse med etablering af muslingebanke/biogen rev.	Høj	Der bør laves en klar lovgivning for etablering af biogene rev inkl. regler for hvor udlægningsmuslinger må komme fra.	MIM SGAV FVM
Muslinge-anlæg	Udlægningsmuslinger kan bæredygtigt produceres på et opdrætsanlæg (net eller andet yngelfang). Muslingeopdræt kan være et supplerende virkemiddel til forbedring af vandkvaliteten. Pga. moratoriet i muslingebekendtgørelsen er det pt. ikke muligt at få en tilladelse. Der bør kigges holistisk på ålegræsudbredelsesgrænser i forbindelse med tilladelser.	Høj	Moratoriet skal ophæves i muslingebekendtgørelsen. Fokus i ny bekendtgørelsen bør være både produktion og marin genopretning.	FVG MIM
Havplanen	Der bør udlægges flere udviklingszoner i havplanen, hvor der kan etableres muslinge-anlæg samt andre tiltag i forbindelse med marin genopretning (biogene rev, forbedring af vandkvaliteten mm.). Derudover bør dispensationsmuligheder i Lov om maritim fysisk planlægning udvides til også at omfatte naturgenopretning samt ansøgt af relevante myndigheder. Der findes hjemmel til forskning og test, men ikke til genopretningsprojekter i reel skala. Projekter stopper ofte efter pilotfasen før en naturmæssig effekt.	Høj	Udlægning af udviklingszoner til muslingeopdræt i vandsøjlen i relevante områder fx udpeget af DTU Aqua (revision Havplan). Dispensationsmulighed udvides til også at omfatte marin naturgenopretning samt ansøgt af myndigheder i Lov om maritim fysisk planlægning.	Erhvervsministeriet

Datadeling – marine projekter	Deling af data kan være med til at effektivisere naturgenopretning mht. omkostninger og tid, så derfor bør der i offentlige udbud af marine projekter være et krav om deling af data.	Høj	Forslag om krav om datadeling i offentlige udbud mht. relevante marine data.	MIM ?
Havlandskaber (seascape)	Landskabsplanlægning bør udvides til også at omfatte søterritoriet. Der mangler regler og kortlægning af havlandskaber. Hvis landskabsværdierne på søterritoriet var kortlagt, så kunne der bedre tages stilling til, hvad der ønskes bevaret, og hvor landskaberne er sårbare eller kompatible/synergiskabende med udvikling af diverse andre interesser.	?	Her mangler aktiv stillingtagen og kortlægning af havlandskaber.	?
Bedre sagsbehandling	Der skal fokus på storskala genopretning, tids- og omkostningseffektivitet, gode procedurer, smidig sagsbehandling, forenklet projektmodning, effektiv monitoring og tilstrækkelig finansiering. Det er vanskeligt at arbejde med sammenhængende indsatser over tid, hvor flere tiltag kan spille sammen og skabe dokumenterbare synergier mellem fx stenrev, biogene rev, ålegræsindsatser, kystbeskyttelse og relaterede materialestrømme. Ingen myndighed har mandat til at samle afgørelser fra forskellige indsatser, det kan give lange afklaringsforløb.	Høj	Bedre rammevilkår og sagsbehandling. Der bør være en koordinerende myndighed for sammenhængende indsatser.	
Finansiering	Der mangler finansiering til marin genopretning både reel genopretning og teknologiudvikling herunder mere langsigtede investeringer. Fx har Biodiversitetsrådet vurderer, at det vil koste mindst 8,8 mia. kr. at genoprette 50 km ² stenrev inden for en kortere periode for at komme i mål med EU's Naturgenopretningsforordning mht. genetablering af stenrev ¹ .	Høj	Bedre finansieringsmuligheder for storskala projekter, samt bedre sikkerhed for langsigtede investeringer hos de virksomheder, der skal gennemføre genopretningstiltagene.	MIM

¹ Biodiversitetsrådet: Mere og bedre finansiering 2025 (punkt 2.4.4) [Aarsrapport-2025_book_03_12_25_komprimeret.pdf](#)

Storskala ålegræsudplantning	En barriere for udvikling af dette område er adgangen til skud eller frø, der er produceret eller høstet bæredygtigt.	høj	Støtte muligheder til udvikling af ”ålegræs-plantereskole”.	?
Stenrev	Her er en barriere for genetablering af stenrev et tilstrækkeligt kendskab til hvor der tidligere har ligget stenrev.	Høj		
Alternative materialer til rev/stenrev	Der bør tages stilling til hvilke materialer der kan anvendes til genopretning af stenrev og rev i forskellige områder fx i havne, tæt på infrastruktur, i naturområder mm. De eneste materiale -der os bekendt -opnår tilladelse til genetablering af stenrev er mark-sten og norske brudsten. Det bør undersøges om andre materialer kan anvendes bæredygtigt fx ler, beton, iblandet med muslingeskaller mm.	Høj	Diskussion om hvor og hvordan alternative materialer til marksten og norske brudsten kan anvendes.	Kystdirektoratet MIM
Mulighed for demonstrationsprojekter i driftsskala	Som en mulig inspiration kunne der ses på erfaringer fra Holland, hvor der er arbejdet med konkret udpegede demonstrationsområder for naturbaserede løsninger (fx kyst- og vådområdeprojekter etableret som fuldskala lærings- og monitoreringslandskaber). Her gives der mulighed for at gennemføre indsatser i driftsskala under kontrollerede rammer, hvilket gør det muligt at opbygge langsigtet viden og se synergier mellem flere samtidige indsatser – herunder naturgenopretning, kystbeskyttelse og relaterede værdikæder – frem for alene at gennemføre afgrænsede pilotprojekter.	høj	Der bør være dispensationsmuligheder fra havplanen til reelle naturgenopretningsprojekter i driftsskala.	MIM Erhvervsstyrelsen
Mere holistisk vurdering af påvirkning	Det er vanskeligt at opnå en tilladelse til et genopretningsprojekt, hvor der fx er betydelige positive påvirkninger på en række faktorer samtidigt med en mindre negativ påvirkning på en enkelt faktor. Det bør være muligt at se holistisk på et projekt, så det er den samlede påvirkning, der vurderes. Et eksempel kunne være miljø- og naturgenopretning inden for vandområdeplanernes ålegræsudbredelsesgrænser.	Høj	Mere holistisk sagsbehandling, fokus på mosaiknatur, samt rækkefølge i genopretning.	